

Valsts vides dienests

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67084200, e-pasts pasts@vvd.gov.lv, www.vvd.gov.lv

Rīgā

21.07.2026.

Nr.11.14/AP/6547/2026

Lēmums
Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras
nepiemērošanu

Adresāts, plānošanas dokumenta izstrādātāja:

Zemgales plānošanas reģions, reģistrācijas Nr. 90002182529, adrese: Katoļu iela 2b, Jelgava, LV-3001; e – pasts: zpr@zpr.gov.lv (turpmāk – Izstrādātāja).

Plānošanas dokumenta nosaukums:

Zemgales plānošanas reģiona Attīstības programmas 2021.-2027.gadam grozījumi (turpmāk – AP grozījumi).

Izvērtētā dokumentācija:

Izstrādātājas 2026. gada 19. jūnija iesniegums Nr. 25/6-10/2026, Zemgales plānošanas reģiona attīstības programmas 2021. – 2027. gadam grozījumi, kas apstiprināti ar Zemgales plānošanas reģiona attīstības padomes 2026. gada 19. maija lēmumu Nr. 48, Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) 2026. gada 18. jūnija vēstule Nr. 4.8/4156/2026–N un Veselības inspekcijas 2026. gada 2. jūnija vēstule Nr. 1.7.9.-1./356.

Plānošanas dokumenta Izstrādātāja viedoklis:

Izstrādātāja sniegusi viedokli, ka AP grozījumiem stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums) procedūra nav nepieciešama, jo līdzšinējai Zemgales plānošanas reģiona Attīstības programmai 2021.–2027. gadam savulaik tika veikts Stratēģiskais novērtējums un izstrādāts vides pārskats, AP grozījumi pēc būtības nemaina plānošanas dokumenta stratēģiskās prioritātes, vidēja termiņa attīstības mērķus un rīcības virzienus.

Faktu konstatācija, izvērtējums, argumenti un apsvērumi lēmuma satura noteikšanai:

1. Likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk – Likums) 23.¹ panta pirmā daļa paredz, ka, uzsākot tādu plānošanas dokumentu sagatavošanu, kam saskaņā ar šo Likumu var būt būtiska ietekme uz vidi, arī uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju

(Natura 2000), tā izstrādātājs iesniedz kompetentajai institūcijai¹ – Valsts vides dienestam (turpmāk – Dienests)² – rakstveida iesniegumu. Pirms rakstveida iesnieguma iesniegšanas izstrādātājs konsultējas ar ieinteresētajām vides un sabiedrības veselības institūcijām un iesniegumā pamato nepieciešamību plānošanas dokumentam piemērot Stratēģisko novērtējumu vai iemeslus, kādēļ šāds novērtējums nav nepieciešams. Likuma 23.³ panta 1. punkts noteic, ka Dienests pieņem motivētu lēmumu par to, vai konkrētam plānošanas dokumentam ir nepieciešams Stratēģiskais novērtējums.

2. Dienestā saņemts Izstrādātājas 2026. gada 19. jūnija iesniegums Nr. 25/6-10/2026 “Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību Zemgales plānošanas reģiona Attīstības programmas 2021.-2027.gadam grozījumiem” (turpmāk – Iesniegums), ar kuru Izstrādātāja informē par AP grozījumu izstrādes uzsākšanu (Zemgales plānošanas reģiona Attīstības padomes 2026. gada 20. janvāra lēmums Nr.31) un apstiprināšanu (Zemgales plānošanas reģiona Attīstības padomes 2026. gada 19. maija lēmums Nr.48). AP grozījumu izstrādes darba uzdevums Dienestā netika iesniegts, kā arī lēmumos nav atrodama informācija, ka tāds būtu bijis. Atbilstoši Iesniegumam:

- 2.1. AP grozījumi tika izstrādāti visai Zemgales plānošanas reģiona teritorijai.
- 2.2. AP grozījumi pēc būtības nemaina plānošanas dokumenta stratēģiskās prioritātes, vidēja termiņa attīstības mērķus un rīcības virzienus, neparedz jaunu telpisko attīstību, nemaina attīstības programmas stratēģiskos uzstādījumus.
- 2.3. Iesniegumā norādīts, ka AP grozījumi galvenokārt saistīti ar: 1) Rīcības plāna strukturēšanu un aktualizāciju; 2) aktivitāšu un sasniedzamo rādītāju precizēšanu; 3) tematisko pielikumu pārstrukturēšanu; 4) Zemgales plānošanas reģiona un sadarbības partneru īstenoto projektu rezultātu integrēšanu; 5) dokumenta aktualizēšanu atbilstoši aktuālajai attīstības situācijai un pieejamajiem finansējuma instrumentiem.
- 2.4. Izstrādātāja Iesniegumā ir norādījusi, AP grozījumos plānotās aktivitātes neatbildīs Likuma 1. un 2. pielikumā iekļautajām darbībām.

3. Saskaņā ar Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (turpmāk – Noteikumi Nr. 157) III nodaļas 5. un 6. punktu pirms plānošanas dokumenta izstrādes uzsākšanas izstrādātāja konsultējas ar DAP un Veselības inspekciju par plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un cilvēku veselību, kā arī par stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību un minēto konsultāciju rezultātus iesniedz Dienestā. Iesniegumam pievienoti šādi dokumenti:

- 3.1. DAP 2026. gada 18. jūnija vēstule Nr. 4.8/4156/2026–N “Par viedokli par Zemgales plānošanas reģiona Attīstības programmas 2021.-2027.gadam grozījumiem un stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību”. DAP pauž viedokli, ka AP grozījumiem nav nepieciešams piemērot Stratēģisko novērtējumu. DAP uzskata,

¹ Likuma 6. panta pirmā daļa.

² Vides pārraudzības valsts birojs, saskaņā ar Ministru kabineta 2024. gada 17. decembra rīkojumu Nr. 1191 “Par Vides pārraudzības valsts biroja un Būvniecības valsts kontroles biroja reorganizāciju” ar 01.02.2025. reorganizēts par Enerģētikas un vides aģentūru. Saskaņā ar Ministru kabineta 2025. gada 26. augusta rīkojuma Nr. 533 “Par Enerģētikas un vides aģentūras pievienošanu Valsts vides dienestam” 2. punktu, no š.g. 1. oktobra Valsts vides dienests pārņem likvidējamās Enerģētikas un vides aģentūras funkcijas.

ka AP grozījumi pēc būtības nemaina iepriekš stratēģiskajā ietekmes uz vidi novērtējumā izvērtēto plānošanas dokumenta saturu, neparedz jaunas darbības vai būtiskas izmaiņas, kas varētu radīt jaunu vai būtiski atšķirīgu ietekmi uz vidi, kā arī nerada būtisku ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, Natura 2000 teritorijām, aizsargājamām sugām un biotopiem.

- 3.2. Veselības inspekcijas 2026. gada 2. jūnija vēstule Nr. 1.7.9.-1./356 “Par viedokļa sniegšanu”. Tajā Veselības inspekcija norāda: ņemot vērā, ka spēkā esošajai Attīstības programmai jau ir veikts stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums un sagatavots Vides pārskats, AP grozījumi neparedz būtiskas izmaiņas vai jaunas darbības ar potenciāli nozīmīgu ietekmi uz vidi un cilvēku veselību, Veselības inspekcija secina, ka stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums AP grozījumiem nav nepieciešams.
4. AP grozījumi nav ietverti to plānošanas dokumentu vidū, kam saskaņā ar Noteikumu Nr. 157 2. punktu Stratēģiskais novērtējums būtu nepieciešams, neatkarīgi no plānošanas nolūka un saturiskās ieceres. Līdz ar to jautājums par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību izriet no vērtējuma par sagaidāmās ietekmes būtiskumu. Izvērtējot esošo informāciju, kā arī vadoties no Likuma 23.² pantā noteiktajiem kritērijiem, Dienests konstatē, ka AP grozījumi šajā gadījumā atbilst plānošanas dokumenta veidam, kam Stratēģiskais novērtējums nav nepieciešams.
 - 4.1. Likuma 23.² pants noteic, ka, vērtējot Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību, ņem vērā plānošanas dokumenta būtību (23.² panta 1. punkts), tostarp un to, cik lielā mērā tajā tiek ietverti priekšnoteikumi paredzēto darbību un projektu realizācijai, ievērojot vietas izvēli, darbības veidu, apjomu, nosacījumus un resursu izmantošanu, kā arī to, cik lielā mērā dokuments ietekmē citus plānošanas dokumentus atšķirīgos plānošanas līmeņos, pastiprina vai rada vides problēmas (23.² panta 1. punkta “a”, “b”, “c”, “d” apakšpunkts). Tāpat Likuma 23.² pants 2. punktā noteic, ka jāņem vērā iespējamai ietekmei pakļautās teritorijas un sagaidāmās ietekmes raksturs, – ilgums, summārās ietekmes, pārrobežu ietekmes, avāriju riski u.c. Savukārt Likuma 23.² panta 3. un 4. punkts paredz, ka jāņem vērā ietekmei pakļautās teritorijas jutīgums, tostarp ietekmi uz aizsargājamām dabas un kultūras vērtībām, vides resursiem.
 - 4.2. Likuma 4. panta trešās daļas 1. un 2. punkts noteic, ka Stratēģisko novērtējumu citu starpā veic plānošanas dokumentiem, kurus apstiprina vietējā pašvaldība, kuri saistīti ar reģionālo attīstību, zemes izmantošanu, teritoriju plānojumiem un ietver pamatnosacījumus šā Likuma 1. vai 2. pielikumā paredzēto darbību īstenošanai, kā arī plānošanas dokumentiem, kas var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*). Savukārt Likuma 4. panta piektā daļa paredz, ka Stratēģisko novērtējumu šā panta trešās daļas plānošanas dokumentiem neveic, ja tie attiecas uz nelielu teritoriju izmantošanu vietējās pašvaldības līmenī vai nelieliem to grozījumiem, izņemot gadījumus, kad šo dokumentu īstenošana var būtiski ietekmēt vidi.
 - 4.3. Šādā sakarā no Iesniegumā minētā Dienests secina, ka AP grozījumos ir paredzēts pārstrukturizēt un aktualizēt rīcības plānu, precizēt aktivitātes un sasniedzamos rādītājus, pārstrukturizēt tematiskos pielikumus, integrēt jau īstenotos projektus,

aktualizēt attīstības programmu atbilstoši pašreizējai situācijai un pieejamajiem finanšu instrumentiem.

- 4.4. Līdz šim Zemgales plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2015.-2030.gadam, kā hierarhiski augstākstāvošam teritorijas attīstības plānošanas dokumentam, nav veikts Stratēģiskais novērtējums, bet Zemgales plānošanas reģiona Attīstības programmai 2021.-2027.gadam (kurā tika noteiktas vidēja termiņa attīstības prioritātes un rīcības virzieni, kas netiek mainīti AP grozījumos), ir veikts Stratēģiskais novērtējums, bet pagaidām nav iesniegts tā monitoringa ziņojums (plānots 2027. gadā).
- 4.5. No Izstrādātājas Iesnieguma ir nolasāms, ka AP grozījumos no jauna netiks paredzētas darbības, kas minētas Likuma 1. un 2. pielikumā. Tomēr, ja plānošanas dokumenta ieviešanas gaitā tiktu plānotas šādas darbības vai darbības, kas saistītas ar iespējamu būtisku ietekmi uz vidi vai dabas vērtībām, Izstrādātājam jākonsultējas ar Dienestu un DAP (ja darbības tiktu plānotas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā vai tās tiešā tuvumā) par nosacījumiem un Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību.
- 4.6. Dienests šā lēmuma pieņemšanā ņem vērā, ka AP grozījumu Izstrādātājam ir saistoši normatīvie akti, kā arī atbilstoši tiks izvērtēti un ņemti vērā institūciju izvirzītie nosacījumi un publiskās apspriešanas laikā izteiktie priekšlikumi.
- 4.7. Ņemot vērā līdzšinējās Zemgales plānošanas reģiona Attīstības programmas 2021.-2027.gadam Stratēģiskajā novērtējumā minēto un augstākminēto, kā arī vadoties no pašlaik pieejamās informācijas, Dienests secina, ka AP grozījumu īstenošana nebūs saistīta ar būtisku ietekmi uz vidi. Pie šādiem apstākļiem Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamība neizriet arī no lietderības un samērības apsvērumiem. Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību nav izvirzījušas arī DAP un Veselības inspekcija, to nepieprasa spēkā esošie normatīvie akti un tā nepieciešamība neizriet no Likuma 23.² panta.
5. Līdz ar to Dienests, izvērtējot tā rīcībā esošo un iesniegto informāciju saskaņā ar Likuma 23.² panta 1., 2., 3. un 4. punkta nosacījumiem, konstatē, ka AP grozījumiem Stratēģiskais novērtējums nav nepieciešams.

Piemērotās tiesību normas:

- Likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4. pants, 23.² pants, 23.³ pants.
- Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 5., 6., 7. punkts.
- Ministru kabineta 2013. gada 16. jūlija noteikumi Nr. 402 “Noteikumi par plānošanas reģionu teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Pamatojoties uz izvērtēto dokumentāciju un faktiem, kā arī šajā lēmumā ietverto faktisko un tiesisko apstākļu izvērtējumu, argumentiem un apsvērumiem, Likuma 23.² pantā noteiktajiem stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamības kritērijiem un piemērojot citas iepriekš minētās tiesību normas un lietderības apsvērumus, Dienests atbilstoši Likuma

23.³ panta 1. punktam secina, ka konkrētajā gadījumā plānošanas dokumenta īstenošanai nav paredzama tik būtiska negatīva ietekme uz vidi, lai piemērotu Stratēģisko novērtējumu.

Lēmums:

Nepiemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru Zemgales plānošanas reģiona Attīstības programmas 2021.-2027.gadam grozījumiem.

Atļauju pārvaldes direktora p.i.,
direktora vietnieks

A. Veliks

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Pauls Lielmanis 29496408
pauls.lielmanis@vvd.gov.lv

Lēmums nosūtīts:

1. Zemgales plānošanas reģionam, *DEFAULT@90002182529*.
2. Dabas aizsardzības pārvaldei, *_DEFAULT@90009099027*.
3. Veselības inspekcijai, *_DEFAULT@90002448818*.